

HRVATSKI LIST

Izlazni svaki dan osim nedjelje poslije podne u Puli u nakladnoj tiskari Jos. Krmpotić, Trg Cuzato 1, gdje se nalazi tiskara, uređništvo i uprava lista. Za uređništvo odgovara izdavač Josip Halin. Telefona broj 58. Broj poštanske štampice 36.615. Prodajna iznasa 2 K 40 mjesečno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 6 halera. Uglassu računa se po 20 h jednostupni pettredak (3 mm).

Godina I.

Pula, petak 30. srpnja 1915.

Broj 26.

Uspjelo poduzeće hrvatskih domobranaca. — Svršetak talijanske ofenzive. — Uzaludne ruske navale. — Bugarska hoće rat sa Srbijom? Ogrumni gubici Talijana.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 29. julyja. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište:

Na granici sa između Bukovine i Besarabije napali hrvatski domobranci i ugarski narodni ustaje čvrsto izgradnju rusku poziciju. Neprijatelj je posve iznenadjen i otkazao iz svojih pozicija nakon krvave borbe na šake, što ga stajalo 170 mrtvih. Naše su čete zarobile istočno od Kamionke-Strumilove jednog potpukovnika, 7 časnika i 500 momaka. Kod Sokala odismo ponovno žestoke navale neprijatelja. Inače je položaj na sjeveroistočnoj fronti nepromijenjen.

Talijanski bojište.

Talijani su na primorskoj fronti podneli samo na okraku visoravni kod Zravnice i kod Vermeljana besprijesne naplate. U predpulu gorike predmoste uspjelo izvanjsko ne neprijateljske pozicije, iz kojih je jurilo, te se povukao na onu struju, što je držao prije bitke. Na koruškoj granici topničke borbe i čarakanja. U dolaskom je pogranjicu suzbuju neprijateljski bataljoni kod San Marco u dolini Eave. U području je Tołane raspisani talijanska kumpanja.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, von Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 29. julyja. (D. u.) Iz velikog je glavnog stana službeno javlja:

Zapadno Socheza odbijena je frantska navala.

Istočno bojište.

Naše su čete zaposjednule sjeveroistočno Suvalkija, s obje strane željeznice, oja vodi u Ollu, dio neprijateljskih pozicija te zarobile 2910 momaka i zaplijetile 2 strojne puške. Rusi su jučer i danas noću opetovali navale na našu frontu između Nareva i južno Nasjeleka. Sve su one navele izjavile us teske gubitke po srpske prijelazje. U području Gore Kalvarije ubijati Rusi 27. i 28. noću da prođu i u jučer suzbuju.

Vrhovno vojno vodstvo.

180.000 gubitaka u dva mjeseca!

Grač, 29. julyja. Tagespostja javlja iz ratnog novinarskog stana, da iznasaju dosadnji gubici Talijana 180.000 momaka.

Ogrumni broj ranjenika u Italiji.

Lugano 29. julyja. (D. u.) Broj je ranjenika tolik, da se mora slati ranjenike u južnije gradove Italije, n. pr. u Napulu itd.

Ogorčenje protiv Engleza.

Atena, 28. julyja. „Nea Himerá“ prima iz Soluna vijest, da je tamo stiglo 300 grčkih dobrovoljaca, koji su ratovali u Francuskoj. Oni su zapustili frontu, jer ne žele boriti se na strani Engleza. Sviše tvrde, da su u Francuskoj jako ogorčeni na Engleze.

Asquith o saveznicima i o engleskim ratnim spremama.

London, 29. julyja. (D. u.) U sjednici je donje kuće izjavio Asquith, obrazloživši vrijeme prijedlog, da se knuć odgodi, medju nim, da bi Engleska bila nezalvalna, kad ne bi priznavala besprimjernu prepravu Rusu, da zapriječe gvozden plova. Italiji priznao je prvi anistar velikim zadovoljstvom, da si nova saveznica pridobiva uvijek novo tlo te krepi svoj namjeri, što je izvornice postili u kratko doba. Rekrutiranje napreduje. Položaj je iz izvanredno povoljan. Zadrnje da vijesti pripadaju k najboljim, što su iza dugog vremena stigle. Prije ministar završio: „Radimo dakle tvrdokomom, istom odlučnošću i energijom, što nas je poticala dvanaest mjeseca, da postignemo neuklonivi konačni uspjeh.“

Iменовање novog predsjednika ruskog državnog vijeća.

Petrograd, 29. julyja. (D. u.) Državni tajnik i član državnog vijeća Kulomšin imenovan je predsjednikom državnog vijeća.

Bugarska hoće rat sa Srbijom?

Milan, 29. julyja. „Corriere della Sera“ javlja iz Rima: Senzacionalnu vijest lista „Giornale d'Italia“, da se Bugarska sprema na navalu Srbije, demantiraju svi balkanski poslanici. I najnovije vijesti iz Nisa, Sofije i Bukarešta glase pomirljivo.

Talijanski ministarsko vijeće o Balkanu.

Rim, 29. julyja. Talijanski ministarsko vijeće raspravljalo je, ako i mimogrede, o vijesti, da će Bugarska napasti Srbiju. Ako bi se vijest potvrdila, onda bi ta

činjenica bila za Italiju od velike važnosti. Tome se ipak ne daje u Italiji prividno preveliku važnost. Ova vijest nije vjerovatna, jer Bugarska čeka na nove prijedloge četvornog sporazuma. U tom bi slučaju Bugarska prouzročila katastrofu na Balkanu. Radi toga nitko ne vjeruje na srpsko-bugarski rat. Usprkos toga položaj je na Balkanu izvanredno ozbiljan.

Četverosporazum i Srbija.

Milan, 28. julyja. Luciano Magrini javlja „Secola“ iz Nisa pojedinosti prorsjeda što ga je uložio četvorni sporazum kod srpske vlade iza zaposjednuca Albanije po srpskim četama. Četvorni je sporazum zahtijevao od Srbije jednočudno, da ona stupi odmah u ofenzivu. Pašić je odgovorio, da si mora Srbija prije osigurati zaleđe, da ju nebi Albanci napali. Saveznici su mu odgovorili, da će radi zaposjednuta Albanije mnogo svojih sila loma morati upotrebiti i tako ih oduzeti njihovoj glavnoj zaleđu. Pašić im je odgovorio, da je bilo zaposjednute Elbasane i Tirane nužno, jer je tamo bilo ognjiste revolucionaraca. Odavle bili bi Albanci napali Srbiju. Srbija ne će dalje dirirati na more, već to prepusta mirovnoj konferenciji u pouzdanju, da će otovg puta doći odlukom velevlasti i ona lora.

Poslanici molili su Pašića, da poduzme korake u Crnojgori, e ova obustavi svoje prodiranje proti Skadru. Srbi su držali svoju riječ, ali nisu toga učinili Crno-gorci. Srpski general Janović, koji je bio protivnik prijedlogu četvornog sporazuma, je radi toga demisionirao. Javno mišljenje čutilo se medju tim nezadovoljno, te se mislje, da će četvorni sporazum uzeti čin kao fait accompli, koji će naknadno i priznati.

Turska, Bugarska i dovoz municije.

Milan, 28. julyja. „Corriere della Sera“ donosi iz Sofije vijest, da predstoji tursko-bugarski sporazum. Turska da je sklona ustupiti Bugarskoj željeznice, koja vodi u Dedeağaç i da je spremna pregovarati se još o daljnim kompenzacijama. Bugarski narod ne želi novog rata te bi bio zahvalan svakoj vladi, što bi znala ojačati ili povećati Bugarsku bez krvoprolića. Turska zahtijeva od Bugarske nekoje protulugue, koje bi sastajale u glavnom u prevozu streljiva. Radi toga će od Bugarske za nekoliko dana energično prorsjedovati kod srpske vlade u pitanju slobodne plovidbe na Dunavu, koja je zajamčena međunarodnim ugovorima i koju Srbija hoće da zapriječi.

Izvoz žita iz Bugarske.

Sofija, 28. julyja. (D. u.) Balkanska posta“ objavlja znameniti članak, koji otađe raspoloženje širih, osobito trgovačkih krugova. List veli: „Pošto je izvoz

žita inače nemoguć, mora se sakriti, da se otvori izvoz preko Dunava. Ako bi Srbija htjela to zapriječiti, morat će se to od Srbije silom postignuti, Bugarska će u ovom slučaju biti podupirana od austrijskih i njemačkih četa.“

Položaj na ratistiama.

Pula, 30. julyja.

Položaj na sjeveroistoku.

Jačanjem svojih vojska nastoje Rusi, da svim mogućim silama zadržu svestrano napredovanje savezničkih armija između Visle i Buga. Ovim očajničkim izmjerima ruskih armija tučniti valja, što u operacije u opkoljivanju neprijatelja nesto zapele.

Jučer je ponovno pokušao neprijatelj protiv armije Gallwitz-a i žestokim otporom, ali je bio istočno Kamionke Strumilove uz velike gubitke bačen natrag. — Kod Sokala mu se ponovno izjavilo napadać.

Na Bukovinski se granici osobito iskazale hrvatske domobranske čete.

Na sjevernom ratnom odsjeku položaj nepromijenjen. Rusi ne mogu iz ove situacije, u kojoj se nalaze učiniti gorog, nego da se uzakom prama istoku izlože pogibljivom „koncentriranju“, izgubivši željezničke pruge i spoj s nutrinom zemlje, — ili da se pojačanjem sila priprene na otpor.

Prema „Ruskom invalidu“ postavljeno je na cijeloj ruskoj fronti do 4 milijuna i pol ruskih vojnika, naprama 1.200.000 Austrijanaca i Nijemaca u samom odsjeku u rjeke Buga. Ruski invalidi“ pita se, hoće li ruski vojskovođe izdržati borbu na liniji Cholm-Lublin ili će se povući prema uporištu tvrdjave Ivangoroda i Brest-Litovsk. Petrogradska je „Rječ“ mišljenja, da će i Ivangorod pasti u područje skorih bitaka, buduće je tek 10 vrsta udruženih od linije Zvolen-Gnjevačov. Rusi su već u krugu spremni da još i tvrdjavu Novi-Georgievsk.

Po mišljenju tih krugova bit će pozorište bitaka prostor između Visle i Buga. U toj će se Areni odigrati najveća bitka ovog rata, koja da će biti najvažnija, najodlučnija ali i, uprkos velikim množinama vojske — vrlo kratkotrajna.

Na talijanski je fronti neprijatelj pokušao da osvoji naše pozicije kod Vermeljana, Zdravnice i Gorice, ali se je nakon kratkih okrsjaja morao da opet povrati u stare položaje. Na koruškoj se fronti bješe topnički boj. — U Dardanelima je potopljen francuski podmornik „Mariotte“.

ponosi se ni bogasvom, ni tankim glom in osobitom svojom ljepotom, već starodavnim, svijetlim, od pameti čistim imenom.

„To je markeza govorila starcu, sve više prema Juliji iduć.

Carliatti ne odgovori ni riječice, već mu je samo oko užstana litro lahak, zloban smijeh. Pomno je motrio grofici, oko koje poklonice i zanesenjaci sve vrtjahu, pa smotri kraj ljepote pjevačice čovjeka, ružna starca, koji se vladao, kao da ponesto grofične slave i njega ide.

„Tko je onaj čovjek?“ prisapnu Carliatti markezi izvod čka motreći starca.

„To vam je muž naše divne Julije,“ odvratu mu markeza.

„Po svoj prilici čina glava i umijata duša, kad je starac, kakav jest, toliku ljepotu steći umio?“ zapita pomnjivo improzario.

„Varate se. U grofa Amalfija nema ni jednoga, ni drugoga. Nije grofica posla za njega s ljubavju. Nam se čini, da je narav Julije sve ljepote, sve vrline dafta, a ljubiti da joj ne daje.“

„Mislite? Ja toga ne mislim, gospodjo markezo. Tko tako živa pjevati umije, kao što grofica, taj će i ljubiti znati. — Hm! — a ima li djece?“

(Dalje slijedi).

AUGUST ŠENOVA: PRIMA DONNA

Pripovijest iz talijanskog života.

(Dalje).

„A, to je grofica?“ Prihvatili Carliatti, iz od oka motreći divnu gospoju. — „Ima, kam da je Bog za glumiste stvorio: emanita, ponosišta je sve kako „Norma“ ni mora.“

„Vidim, vidim dragane moj!“ podrugovo će na to markeza, „da ste imprezario dušom i tielom, odkad Firencu ostaprite.“

„E šta ćemo gospojo markezo!“ legnu menima maestro, „čovjek od zanata sve zanatu sudi.“

Gospojo do glasnivara bijaše ljepota na. Vila, visoka struka, fina, plemenita i, tamali zarkih očiju, svakim je migom, kakim trenom svoju divotu sve razlucila.

„Mind ju gospodin otpirati glasoviru, grofica uhvati list, gospodin sjede za upravu, sve usatu.“

Markeza sjednu na svoje mjesto pa nagnu imprezariju, nek se do nje nasti.

Gospodin stane prebirati na glasoviru od arji iz Rossinijeve „Semiramide“.

Julija stane pjevati. Ko srebreno zronce zavoni joj glas, ko skladne čize pivahu joj zvuci, ko živa bura tresla se pjesma. Ohajala, osvojila je pjesmom sav svijet, omamila svaku glavu, zanijela svaku dušu. Umjela je glas svoj vještacki uvesti, da se čas planuo svom carobnom sirom, čas je rasplinu u bajno milje, ta čovjek bi reklo, tu nesjepava smrtna žena, — tu zamori zlatna krečuj nebenaiku.

Čim joj se pjesma više razvijala, čim joj se glas više uspinjao, tim se više razigravao improzario. Svaka žilica mu zadrhta, oči su mu se pilice na zvonoj ljepotice, usne treptile, ruke se bevale, disao je, disao i jedva se zraka dodasio. Sve se vršao na stotici, sve se nemirao izvan. Srvi se pjesma. Gromorau pjesmak zaori dvoranom, kako ga samo u Italiji ima.

Milo se pokloni grofici.

„E! šta sudite Carliatti?“ okrenu se markeza debeljak „ima i u Vašem glumistu takova pjevačica? Kako vam se ljubi grofica?“

„Milijun bli steći moglo, da mi je takova pjevačica!“ zapenta improzario.

„Vi ste baš tvrd grijehnik!“ prijaviti markeza. „Dok sav svijet tone u raskoši sa milja grofična grta, to vi računate, koliko bi se prokliba od to zronke glavnice steći moglo. Stidite se!“

Uspjeh naše mornarice.

O sjajnim uspjesima austro-ugarske mornarice javlja „Köln. Ztg.“: Nova sretna navala austro-ugarske mornarice u Italiju zasluzuje svaku hvalu. Ona pokazuje na ahilovu petu Italije, Italija je, kako je rekao Šved Kjellen, velika luka na sredozemnom moru. Zemlja, koja ima već po naravi lakav položaj, jest u prvom redu morskou veleplav. Njezin je položaj nedostatan Engleske i Japana. Mjezna obrana mora biti njezina mornarica. Mjesto navale Italije leži na njezinoj obali i samo jaka i hrabra mornarica može ju obraniti. Ahilova petu Italije su njezine otvorene luke, njezine željezničke pruge, koje leku uz samu obalu. Glavne pruge Italije na istočnoj obali bile su jako oštećene od austrijskog bombardiranja i promet za nekoliko vremena prekinut. Lakonički dodatak austro-ugarskog mornaričkog zapovjedništva: „Neprijateljska mornarica nije bila na vidiku“ nije častan za talijansku mornaricu iza gubitka kraljevine „Amalfi“ i „Giuseppe Garibaldi“, kojim je prva dužnost braniti talijansku obalu. Mi se bitno našim saveznicima na ovom uspjehu i nazivljemo talijansku „Mare nostrum“ sada „Mare Austricum“.

Neutralne „Baseler Nachrichten“ pišu: U Jadranskom moru treba zaobilježiti akciju dviju mornarica. Kod prve kušali su Talijani uništiti dalmatinsku željeznicu, ali su kod toga upotrebili preslabu eskadru. U svakom slučaju platili su to skupo i to gubikom jedne kraljevine, a bez ikakvog uspjeha. Prošlo malo je austrijska mornarica poslala dne 23. jula na navalu na talijansku obalu na frontu od 160 km, svoje kraljevine. Kod toga nije austrijska mornarica imala nikakvih gubitaka. Svako mora biti mučno za talijanske admirale, što nijesu pravodobno mogli doći sa jačim silama Austricima u susret, da tako odvrte poraz kod Visa. Navale austrijske mornarice ne mogu biti odložne ali one dokazuju dobru volju navalivanja, koja dokazuje odsudjenje monachi austro-ugarske mornarice.

Admiral Haus o našim Dalmatincima.

Namjesnik je Graf Attems, prigodom ocljetnice Viske bitke, upravo u ime zadrarske skupine austrijskog mornaričkog društva ovaj telegram: „Njegovo Preuzvišenosti zapovjednik mornarice admiralu Hausu, Pola.

„Prvi put, iza 49 godina, slavi naša pomorska vojna sila, opet u boju s istim starim dušmaninom, slavni spomenik na Vis. Svi Austrijanci, a osobito Dalmatinci, čvrsto se pouzdavaju, da će naša mornarica, uz jako i sigurno vodstvo, u novoj borbi na Jadranu, koja je već tako sretno započela, sjajnom pobjedom svladati protivnika. Za zadrarsku mjesnu skupinu austrijskog mornaričkog društva:

Predsjednik namjesnik graf Attems, Admirala Haus uzvratilo je na to čestitanje ovim odgovorom:

„Najsrdačnija hvala s moje strane i sa strane flote na toplj izjavi Vaše Preuzvišenosti i zadrarske skupine austrijskog mornaričkog društva. Vjerni tradicijama svojih predaka pod Visom, vrijedni se Dalmatinci i u ovoj teškoj borbi odlikuju požrtvovnim duhom, punim predanošću i izvancrednom hrabrošću, radi koje s punim pouzdanjem možemo gledati u budućnost. Admirala Haus.“

Saziv Dume.

(N.) Za 1. kolovoza urećen je saziv Dume, koja ima da riješi neke važnije poslove, koji se tiču i ratnih odnosa, nastalim u najnovije doba u Rusiji.

Vlada nije podiposta htjela tako ranog saziva, nego je to učinila na osobitu želju poslanice delegacije, koja je ministar-predsjednika Gorenikina naročito molila, da se Duma otvori već na 1. kolovoza (ili 19. po starom), t. j. na dan, kad je bio proglašen rat. Kako žuriske novice donose, misli ministar vanjskih posla, Sazonov, da pred Dumom izdaje s jednom deklaracijom, koja u glavnom ima da tumaci dobre odnose sa četvornim sporazumom. Novo se ministarstvo ima istom popuniti. Pomoćnikom novoimenovanog ministra rata Polivanova imenovan je šef generalnog stožera Beljaev.

Beljaev je 52 god. star, apsolvirao je akademiju generalnog stožera, gdje mu je bio profesorom sadašnji njegov pretpostavljeni ministar Polivanov, s kojim je inače više godina u najjesnijem susretu. Beljaev je sudjelovao u rusko-japanskom ratu.

Iz dobro upućene strane saznaje jedna londonska novina, da je imenovanje Beljaeva pobudilo u svim krugovima zadovoljstvo, te da je on smatran jedinim članom ministarstva, koji je u volji širokih masa.

U odбору za dobavu municije nalazi se Aleksander Gučkov, njegov brat Niko Gučkov obnosi čast i pravo savjetnika u ministarstvu industrije i trgovine.

Aleksander Gučkov bijaše prije predsjednik Dume, nije nikakav vojnik po zvanju, ali je zato onaj spiritus rector, koji je stvorio u trećoj Dumi, Komisiju za obranu doma“. Sve ruske novice pozdravljaju u njegovoj osobi pravog Lloyda Georgesa i Alberta Thomasa.

Na tapetu je Duminog programa također i opsežna autonomija krajevine Poljske.

Osobito je djelovalo posljednje tjeranje Rusa iz Galicije na poljski oslobodilački pokret. Sa svijem se strana javljaju dobrovoljci iz Ruske Poljske u poljsku legiju dobrovoljaca. Naravno, da broj nije velik, jer ruske komisije uzimaju sve sposobnije odmah pod oružje.

Na političko se polju opća gibanje među strankama stuje neodvisnosti ruske Poljske suprotrealisti i nacionalni demokrati (priista Velike Poljske), oko Varšavskog nacionalnog odбора. Ovomu je odboru svrha, da svojim bliskim vezama prema ruskom dvoru i čladi ojačaju i svrsi dovede poljske narodne interese pod vodstvo grofa Wjelołpolskog.

Neodvisne stranke broje u svojoj sredini poljsku nacionalnu konfederaciju i Uniju, koju samu sastavlja 6 političkih stranaka. Ovim je strankama svrha, da organizuju borbu protiv današnje Rusije, sa jedinim ciljem oslobodjenja i uspostave krajevine Poljske.

Iz zlatne knjige vojske.

Petar Konjević, pjesnik 70. plinkovnice, prodro je jedne noći pod zapovjedništvom zastavnika Kosera i 3 čvokja iza brta neprijateljskoj poljskoj straži. Kod borbe na sake, što je iza ovoga slijedilo, borio

se on junacki i sa zanosom. U borbi ranio ga neprijatelj teško u nadlakticu nožom, a jedno mu je eksplozivno tane ranilo isto ruku. Za svoj junacki čin bio je odlikovan srebrnom kolajnom 2. razreda.

Vencel Machek, vodnik 3. ulanske pukovnije, ponio se prigodom navale 5. lovačkog bataljuna jako hrabro. Sabrao je prigodom jednog napada na sumi Bruzovic, u vrijeme kada nije bilo prisutno nijednog oficira, sluzbujuće osoblje jednog voda strojnih pušaka. Svojim odvažnim nastupom pripomogao je, da se strojna puka mogla sudioniti u vojnu, što je odmah iza toga slijedilo. Kada su se kasnije dvije naše strojne puke nalazile u kritičnom položaju, ovaj je potčasnik sve do zadnjeg gasa kušao da ih spasi, te je zadnji zapustio goruću kuću, na kojoj se ta da on i njegovi drugovi nalazili. Dobio je opekline na rukama i licu. — Srebrna kolajna 2. razreda bila mu je nagrada za njegovu hrabrost.

Šume u našem Primorju.

Kod nas je već dugo vremena ponestalo šuma, pak se naši ljudi pitaju: zašto? Nijesu nit kod nas bila uvijek ovako gođa i sami kamen. Prvi su početki Mičani krećiti temeljito naše šume za gradnju brodova, pa možemo mirne duše reći da su ih basi uništili. Nijesu samo oni krivi, što danas kod nas nema šuma. Da je šuma u Primorju zamenerana, uzrokom su danas dva velika neprijatelja. Na prvom mjestu je sam čovjek, a drugom je goza, koja tako nemilo hara. Mnogi će reći: kako čovjek? Da, upravo čovjek. — Mnogi iz objesti, a mnogi od potrebe. Kod nas nema ugljena ni goriva drvila, pak ljudi siromašniji slojeva, sijeku mlada drveća, suse i time lože. Drugi pak neprijatelj, kako sam već spomenuto, je goza, koja isto drveće haš u zametku uništava. Danas je tome donela vlada na kraj stala ograničenjem uzdržavanja tih goza. Pred nekoliko godina su ljudi znali čitava stada do 300 komada uzdržavati; a naravno sve pašom. Tako, gdje bi ovaka stada prošla, uništavala su svaku mladicu. Vlada je dobro uradila da je gojenje goza za branila i postavila zato osobe, koje nadziru na oba ta neprijatelja, a to su lužari. Uvjerem sam, da je mnogima teško bilo ostati bez goza, a osobito u Dalmaciji, gdje su one nekim ljudima bile glavni izvor privrede. To se pako lako može nadomjestiti ovcom, koja je skoro isto korisna za čovjeka, a nije tako opasna po šume kao goza. Ljudi bi morali sami paziti i nadgledati, a ne uništavati šume, pak ložiti starijam granjem, lozom i slično, a ne kosirob u ruci po mladom drveću.

Mogo sam puta baš osobno promatrao, kako mladi pastiri uz koko i djeca nožem režu drveća pak prave razne igračke a roditelji ih pri tom mirno gledaju mjesto da ih kazne. Kad bi naši ljudi sami na to pazili onda bi kroz malo godina nas kamen pozelenio a ljudi bi imali koristi šumom kao u drugim krajevima nase domovine, gdje se racionalno šume goje. U Istri je vlada već za rana posvetila pažnju šumi, pak se može već danas u Istri lijepih snimica vidjeti. Naši ljudi misle, da uz more ne može nego bor uspijevati, pak se malo za druge vrsti brinu. U tome se jako varaju, jer bi kod nas mogle i sve druge vrsti uspijevati skoro bolji, nego u dru-

gim predjelima, jer je zato klima pogodna. Kažo: što će na kamenu rasti? Naravno, kad i gdje pokaže koje drveće iz sake zemlje onda ga posijeku ili koza pojedje, a ono malo zemlje biva od kise poneseno, jer žile uventlog drveća više ne drže na okupu zemlju i tako nikad ne može drveće uspijevati a ni zemlja ostati. Kad bi ljudi na to pazili i čuvali, onda bi, kako sam već kazao, kroz malo gođina imali korist. Drveće, i uopće biline, same si stvaraju zemlju. Lišće, koje pada, trsi i postane dobru gnojivju a kasnije zemlja. Gdje ima ovako na okupu drveća, ondje se zemlja zavstavlja i ne biva od više odronjena; gođinama postaju svrđebje naslage a kise im manje skode. U Istri, Hrvatskom Primorju pako i u velikim gradovima Dalmacije je vlada ustrojila poljodjeljske škole, koje sire naše umogojstvo, dapače su škole pomoću štandova u nekim krajevima badava dijelile po više hiljada mladih drveća. Kad bi sam narod malo više pažnje posvetio mladom drveću, onda bi se u kratko vrijeme nase Primorje drugačije ugledalo, a sam narod bi najvišu korist imao. **Romeo.**

Razne vijesti.

Odlikovanje admirala Chmelarza. Njegova Preuzvišenost, admiral i zapovjednik ratne luke, Eugen vice pl. Chmelar, odlikovan je redom željezne krune I. razreda sa ratnom dekoracijom.

Odlikovanje. Vrhovno vojno zapovjedništvo podijelilo je za hrabro držanje pred neprijateljem srebnu hrabrosnu kolajnu II. razreda St. G. M. Ivanu Jakiću a brončanu hrabrosnu kolajnu Nikoiju Jurjeviću, Ladislavu Njeguju i Martinu Brandtu.

Raspušteno oficirsko zastupstvo. „Osservatore Triestino“ od 28. o. m. j. javlja, da je oficirsko zastupstvo u Baski na Krkn raspušteno, te je imenovan upraviteljem prof. Niko Žit, e. kr. kotarski školski nadzornik u Krku.

Dobrovoljni prinosi.

Naša je uprava primila te će prosljediti svrši sljedeće prinose:
Prinosi za hrvatske škole u Pulii:
Vodnik Šime Šlipšević prispodao je preko bojne poste broj 45 K 54-50
uz opazku: „Branimo mihi nam hrvatsku Adrijju te ovim malim iznosom hoćemo pokazati, da na istočnoj obali Adrije žive Slaveni, koji ne trebaju nikakvog „oslobodjenja“. (Imena darovatelja probiči ćemo ćim primimo i prvi dio popratne dopisnice, koji nam nije pripio).

Ukupno K 54-50

Prije iskazano 1027-40

Sveukupno K 1081-90

Za Podružnicu Pula družbe

„Crvenci Križ“:

Općinski delegat Josip Perković u Stinjani predaje K 21-40
koji iznos dariva gospođja Ivana Filipić za sebe i svojega supruga Ivana. Taj iznos dobiše obojica za poljsku radnju.

Mali oglasnik.

Iznajmljuje se odmah soba i kuhinja u Uspitale se kod blagajne kavane „Narodni Dom“. „Bebići“—Uinkovci: Nazlim se vani. Ljubi Te „Zloeko“.

Slovensko

Kreditno i eskomptno društvo

PULA, VIA CARDUCCI 45

prima u pohranu novac uz najviši moguću kamatnjak te izplaćuje uloške po dogovoru bez obzira na ratno doba u svakoj visini. — Prodaje te prima predbilježbe na srećke e. kr. razredne lutrije.

Uredovni satovi jesu 10—11 $\frac{1}{2}$ dop. 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ pop.